

LÄÄKETIETEEN ALAN YHTEISTYÖ

Judit Mäkinen

Perussopimus, joka säätelee lääketieteen alan yhteistyötä, on solmittu vuonna 1978 ja sen allekirjoittaneet osapuolet ovat Suomen sosiaali- ja terveysministeriö sekä Unkarin kansantasavallan terveysministeriö. Se on runkosopimus, joka uusitaan ja tarkennetaan vuosittain. Tällä hetkellä voimassaoleva sopimus on allekirjoitettu 19. marraskuuta 1985 Budapestissa.

Sopimus säätelee virallisia kontakteja ja määrittelee yhteisen mielenkiinnon alueet. Ne ovat seuraavat: terveydenhuollon, terveyskasvatuksen, lääketieteellisten laitosten suunnittelun ja säteilysuojan, alkoholin vastustamisen, äitiys- ja lastenneuvolatyön, työterveyden, itsemurhien ehkäisyn, kuntoutuksen, työterveyshoidon ja -huollon, sairastakuutuksen, sosiaalihoitotyön ja perhepolitiikan ongelmat.

Sopimus velvoittaa osapuolet tiedottamaan säännöllisesti tilastoista, tutkimusmenetelmistä ja -tuloksista sekä vaihtamaan tieteellisiä julkaisuja, kirjoja ja filmimateriaalia.

Osapuolet edistävät myös tutkimuslaitosten, sairaaloiden ja yksityisten tutkijoiden suoraa yhteistyötä ja niistä pidetään luetteloa kummassakin maassa.

Tämä sopimus on vuonna 1986 mahdollistanut 24 vierailuviikkoa, ja suunnitelmat vuodelle 1987 ovat 25 vierailuviikkoa. Ne ovat lyhyitä vierailuja eli kestävät kahdesta viikosta kuukauteen ja koskevat siis yhteensä noin 40 henkilöä vuosittain, mikä on todella paljon. Siinä on sovittu myös asiantuntijavaltuuskuntien vaihdosta, joita on seuraavia: vuonna 1986 suomalainen valtuuskunta tutustuu vammaishuoltoon Unkarissa, samana vuonna suomalaiset tutustuvat lisäksi laboratoriodiagnostiikkaan sekä sydän- ja verenkiertoelinten, sokeri-, maksa- ja sidekudostautien diagnostiikkaan ja hoitoon Unkarissa. Vuonna 1987 suomalainen valtuuskunta tutustuu unkarilaiseen sosiaalihooltoon. Unkarilainen osapuoli käy Suomessa vuonna 1986 tutustumassa kliiniseen ja ehkäisevään kuntoutukseen sekä vuonna 1987 laboratoriodiagnostiikan uusimpiin saavutuksiin sekä Suomen äitiys- ja perinataalihooltoon.

Osapuolet järjestävät yhteisiä symposioita. Suomi järjestää vuonna 1986 perhepolitiikkaa ja perhesuunnittelua koskevan symposion ja vuonna 1987 symposion kotiavustus- ja vanhustenhoitoon sekä eri ammatteihin liittyvistä terveydenhuollon kysymyksistä. Vastaavasti unkarilaiset järjestävät 1986 symposion, jonka pää-

teemana on itsemurhien ehkäisy. Lisäksi unkarilainen osapuoli järjestää vielä samana vuonna meluhaittojen ehkäisemistä koskevan symposion ja 1987 seminaarin perhepolitiikan alalta.

Sopimus säätelee hyvin yksityiskohtaisesti ne puitteet, joiden mukaisesti toimitaan. Esim. kuusi viikkoa ennen lähtöä osapuolet ilmoittavat henkilötiedot stipendiaateista sekä heidän kielitaitonsa ja tutkimusaiheensa. Kaksi viikkoa ennen suunniteltua lähtöä vastaanottava puoli ilmoittaa stipendiaatin hyväksymisestä, minkä jälkeen sovitaan enää vain tarkoista matkustusajankohdista. Sovitaan myöskin siitä, että kirjeenvaihtokieli osapuolten välillä on saksa ja englanti.

Lisäksi vaihdetaan säännöllisesti tietoja maassa järjestettävistä kansainvälisistä ja kansallisista kokouksista, joissa käsitellään molempia osapuolia kiinnostavia aiheita.

Kustannuksista on päätetty siten, että lähettävä osapuoli vastaa matkakustannuksista toisen maan pääkaupunkiin ja vastaanottava osapuoli huolehtii perillä majoitus- ja päivärahakustannuksista. Päiväraha on tällä hetkellä Suomessa 114 markkaa ja Unkarissa 400 forinttia. Lisäksi osapuolet sopivat siitä, että terveydenhoito ja -huolto on stipendiaateille ilmaista ja sairaustapauksien varalta on sovittu kuljetuksista, joista vastaa lähettävä osapuoli.

Tänä vuonna on luetteleman lisäksi yksityisiä kontakteja, joista kaikista on mahdotonta tietää aivan tarkasti.

On kuitenkin huomattava suomalainen yksityinen Paulon Säätiö, jolla on säännöllisiä yhteyksiä vuodesta 1983 lähtien unkarilaisiin lääkäreihin. Säätiö turvaa vuosittain yhden unkarilaisen tutkijan oleskelun Suomessa kolmeksi kuukaudeksi, lähinnä anesthesiologian sekä silmätautien alalta. Vuonna 1985 kävi Suomessa Budapestin lastenklinikan anesthesiologi tohtori Kinga Jellinek. Vuonna 1986 oleskelee Suomessa Pécsin yliopistosta silmälääkäri Ferenc Kun. Lisäksi allekirjoittanut on ollut esitelmöimässä Unkarin patologi yhdistyksen jatkokoulutusseminaarissa Agárdissa vuoden 1986 syyskuussa.

On vielä yksittäisiä tutkijapareja, joista on mainittava Jorvin sairaalasta lastentautien ylilääkäri Pekka Kuitunen. Hänen parinsa on Budapestissa tohtori István Kósnai ja heillä on yhteinen tutkimusaihe. Tämän tutkijaparin yhteistyö on jatkunut jo yli viisi vuotta. Lisäksi Jorvin sairaalan patologian osaston ylilääkäri Pentti Sipposen tutkijapari Attila Bajtai on parhaillaan Suomessa.

Yhteenvetona lääketieteen alan vaihdosta voidaan sanoa, että ongelmia ei ole. Yhteistyö on niin laajaa kuin se voi olla ja laajenee päivä päivältä. Kuitenkin koska tietoa kertyy jatkuvasti kaikilla aloilla paljon, ehdottaisin, että tällaisia seminaareja järjestettäisiin vuosittain, vaikkapa näissä samoissa tiloissa, että kertyvä tieto saadaan kootuksi paremmin kaikkien käyttöön.